

Letošní rok je z hlediska škod mírnější

Podnikání v zemědělství je ve srovnání s jinými odvětvími specifické a vysoce rizikové. Proti řadě rizik spojených především s rostlinnou a živočišnou výrobou se mohou zemědělské subjekty chránit komerčním pojištěním. Pojistné však v návaznosti na vyšší ceny komodit vzrostlo.

Část úhrady zaplaceného pojistného mohou zemědělci kompenzovat státní dotací z programu Podpora pojištění u Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu.

Na českém trhu bylo podle posledních informací v roce 2022 pět pojišťoven, které poskytovaly zemědělské pojištění. Největší podíl trhu (58 %) zaujímala Generali Česká pojišťovna, a. s., po ní Agra pojišťovna, organizační složka Österreichische Hagelversicherung VVaG (23 %).

O třetí a čtvrtou příčku žebříčku se podělily Allianz pojišťovna, a. s., a ČSOB Pojišťovna, a. s., které měly po devíti procentech trhu. Hasičská vzájemná pojišťovna, a. s., má jedno procento trhu s tím, že k 31. 12. 2020 ukončila pojištění plodin.

Dvěma největším hráčům na trhu zemědělského pojištění jsme položili otázky týkající se zemědělského pojištění v letošním roce i předchozích letech, na převládající škody, ceny pojistného, na nejčastěji pojišťované plodiny a rizika a další.

Agra pojišťovna, organizační složka, Österreichische Hagelversicherung VVaG

*Mgr. Petra Martinková,
vedoucí organizační složky*

1. Zemědělské subjekty činí 100 % našeho pojistného kmene.

Našich přibližně 1800 klientů má u nás pojištěno 520 000 ha, takže když vezmeme matematický průměr, připadá na jeden pojištěný subjekt 290 ha.

Je to opravdu silně zjednodušené, a navíc zde jde o pojištěnou výměru, nikoli obhospodařovanou. Máme opravdu pestrý mix klientů od menších soukromých zemědělců až po velké zemědělské podniky. Naprostá většina pojistných smluv spadá do kategorie 10 až 500 pojištěných hektarů, ale máme i zhruba 130 smluv s výměrou 500 – 1000 ha a přibližně stejný počet s výměrou nad 1000 ha. Program Podpora pojištění je určen pro malé a střední zemědělské podnikatele, čímž je vlastně řečeno vše. Posouzení příslušných parametrů nám ale jako pojišťovně nepřísluší, my vystavíme potvrzení o úhradě pojistného pro účely podpory každému našemu klientovi.

Naprostou většinu našeho portfolia činí pojištění plodin pěstovaných na orné půdě, přes 90 %. O zbytek se pak dělí pojištění ovoce, vinné révy, chmele a hospodářských zvířat.

2. Letošní rok byl oproti předcházejícím o něco klidnější. Projevilo se to už v základním ukazateli, což je počet oznámených škod, aktuálně jich evidujeme zhruba 500, v uplynulých letech jich bylo 700 až 800. I nadále platí, že rizikem číslo jedna je krupobití – na vyplaceném plnění se podílí aktuálně 79 %. Další větší složkou je sucho (8 %) a mraz (6 %).

Krupobití bylo letos velmi regionálně »nespravedlivé«, pásmo, které přešlo 24. července přes Moravu napáchalo místy takové škody, že klienti měli doslova sklizeno. Ušetřeny nezůstaly o několik dnů dříve ani střední a východní Čechy, ale některé regiony měly až na pár lokálních bouřek štěstí.

U pojištění hospodářských zvířat k vý-

Pojišťovny odpovídají

1. Kolik má vaše pojišťovna zemědělských klientů, kolik je to procent z celkového portfolia klientů? Jsou to malé, střední nebo i velké zemědělské podnikatele? Kdo nejvíce využívá možnost komerčního pojištění a na co?

2. Vyhodnoťte zemědělské pojištění za ne celý pojistný rok 2022 z hlediska vaší pojišťovny a porovnejte s předchozími roky. Jaké škody převládaly v oblasti rostlinné a živočišné výroby, jaký měly rozsah, ztráty uveďte v číselném vyjádření?

3. Uveďte objem vybraného pojistného, kolik činilo pojistné plnění? Jak se tato čísla v těchto ukazatelích vyvíjí v posledních letech?

4. Ceny zemědělských komodit v posledních letech výrazně vzrostly. Jak se to projevilo v ceně pojištění plodin a zvířat? Ceny komodit na trhu ovlivňují také strukturu osevního plánu, a tím i pojistného plánu zemědělce, respektive výběr pojišťovaných rizik v rostlinné výrobě (plodin) či v živočišné výrobě (zvířat). Jak se to konkrétně projevilo v pojištění letos či v posledních letech?

5. Jaké plodiny zemědělci nejčastěji pojišťují z ostatních plodin, jaké ze speciálních plodin a na jaká rizika? Jaká zvířata zemědělci nejčastěji pojišťují a na jaká rizika? Která rizika by si zemědělci rádi pojistili, ale buď nejsou podporována z dotačního tak zvaného Programu pojištění, anebo jsou nepojiřitelná?

6. Co považujete za nejlepší komerční nabídku vaší pojišťovny pro zemědělce ve srovnání s konkurencí? Máte připravenou nějakou novinku pro příští rok?

7. Na pojištění lesů a lesních školek se vztahuje státní dotace PGRLF. Kolik lesů a lesních školek na kolika hektarech vaše pojišťovna pojišťuje, jakých lesních porostů se týká, jaká rizika se pojišťují? Kolik činí vybrané pojistné v posledních třech letech?

8. Kromě pojišťoven uzavírají pojistné smlouvy se zemědělci makléřské firmy. Považujete makléře za konkurenci, nebo přínos? Dáváte přednost přímému sjednání smlouvy pojišťovny se zemědělcem?

9. Jaké změny v rámci řízení rizik v zemědělství ve společné zemědělské politice Evropské unie na roky 2021 až 2027 se promítají v domácím zemědělském pojištění?

razným meziročním rozdílům nedochází – zpravidla vyplácíme nejvíce plnění za jednotlivé škody na plemenných zvířatech, akutní otravy a hromadná onemocnění.

3. Po loňském rekordním nárůstu v přijatém pojistném, který zapříčinily vysoké pojistné částky, došlo letos k jistému poklesu, předepsali jsme necelých 350 milionů korun. K plnění máme zatím odhady, ale vypadá to, že letos škodní průběh nepřekročí 60 %.

4. V minulých letech bylo zemědělské pojištění pro pojistitele ve směs ztrátové – v tom nejsme výjimka. Data uveřejněná v Zelené zprávě za rok 2022 hovoří jasně – škodní průběh u pojištění plodin

byl v roce 2021 za celý trh 95 % a v roce 2022 činil 82 %. Vzhledem k nákladům pojistitelů znamenají obě tato čísla ve výsledku zápornou bilanci.

Současně ale dokládají, že je zemědělské pojištění důležité, protože podnikům nahrazuje ztráty, které by jinak musely nést samy.

4. Jak jsem uvedla výše, skokový nárůst pojistných částek zaznamenaný loni byl tak masivní, že se dalo očekávat, že bude následovat jistý propad. K tomu také došlo, a obecně vyšší náklady nutí zemědělce šetřit, kde se jen dá. To se našťástí mírně projevuje i u pojištění. Naši klienti jsou natolik dob-

*Mgr. Petra
Martinková,
vedoucí
organizační složky
Österreichische
Hagelversicherung,
Agra pojišťovna.*

Jablko zničené krupobitím. Snímek byl pořízený při letošní likvidaci škod krupobitím.

Foto Agra pojišťovna

rými manažery, že nezvažují zrušení pojištění, ale kromě snížení pojistných částek někdy z pojištění vyjmou plodiny, které pro ně nejsou klíčové a zásadní.

V celkové skladbě pojišťovaných plodin jsme kromě výše uvedeného žádné změny nezaznamenali.

5. Naprostou většinu námi pojišťované výměry 520 000 ha tvoří orná půda, celá tato výměra je pojištěna pro případ krupobití a 178 000 ha je navíc pojištěno pro případ dalších rizik – například pro případ nutnosti nového osetí po poškození mrazem, zaplavením či škůdci.

Hlavní pojišťovanou plodinou je určitě ozimá pšenice (175 000 ha), následuje ji ozimá řepka (94 000 ha) a jarní ječmen (40 000 ha).

Ze speciálních plodin vede cukrová řepa s 16 200 ha, z trvalých plodin zmíním jablka na 961 ha, z toho 400 ha je pojištěno i pro případ mrazu.

U zvířat je situace dlouhodobě stabilní, nejčastěji se pojišťuje skot, vždy jsou pojištěny nákozy, ale zpravidla i další rizika jako ostatní hromadná onemocnění, akutní otrava a další. Všechna důležitá rizika jsou z mého pohledu dotačným programem podporována.

Co se týká námi nepojišťovaných či nepojistitelných rizik, mohou zmínit například trvalé deště při sklizni, které máme ale zčásti pokryty v naší nabídce rizikem porůstání.

6. Odlišujeme se určitě tím, že jako jediná pojišťovna nabízíme pojištění sucha, a to formou indexového pojištění. To pracuje s průměrnými a aktuálními srážkami zaznamenanými na srážkoměrných stanicích Českého hydrometeorologického ústavu. Zde chceme letos rozšířit seznam stanic, ze kterých si klient vybírá svou referenční.

Vedle toho disponujeme širokou nabídkou produktů pro všechna zemědělská odvětví a »klasická« rizika, jako jsou krupobití, mráz, vichřice a další. Na ni provádíme pouze drobné úpravy.

Jako důležitý rozdíl oproti ostatním pojišťovnám znovu zmíním naši úzkou specializaci výhradně na zemědělská pojištění a odlišný přístup k likvidaci škod, kterou u nás provádí lidé z praxe, aktivní zemědělci.

7. Pojištění lesů a lesních školek v nabídce nemáme, nejde o zemědělské pojištění v užším smyslu slova.

8. Naším cílem je především spokojený klient. Vzhledem k tomu, že český trh (nejen zemědělského pojištění je trh makléřský, nastavujeme naše procesy tak, aby to tomu odpovídalo. Nemáme tedy široce postavenou obchodní službu, ale pouze šest zástupců v regionech. Pro ty je přímý obchod, tedy smlouva uzavřená přímo s klientem, spíše okrajová záležitost. Většinu času komunikují se zprostředkovateli, zpracovávají pro ně nabídky a doprovázejí je.

Makléři, se kterými spolupracujeme, jsou vesměs zkušení a empatictí odborníci, kteří detailně znají své klienty. Můžeme se tedy spolehnout na to, že s tímto nastavením spolupráce je o naše klienty dobře postaráno.

Samozřejmě neztrácíme přímý kontakt s naší cílovou skupinou, účastníme se mnoha regionálních setkání, polních dnů, výstav, kde prezentujeme Agra pojišťovnu jako značku. Pojištění od pojišťovny, kterou nikdo nezná, by neprodal ani nejšikovnější makléř.

9. Jako pojistitel se snažíme fungovat převážně apoliticky, stabilně a udržitelně. Přičemž samozřejmě musíme sledovat veškeré programy, úpravy předpisů, abychom mohli případně zareagovat na změny rámcových podmínek či intervenovat proti jejich zavedení.

Z kapitoly řízení rizik společné zemědělské politiky jsme žádné přímé vlivy nezaznamenali, důležité je pro nás však dlouhodobé zachování aktuální národní podpory z programu PGRLF Podpora pojištění.

V širším kontextu jsme samozřejmě konfrontováni například s úbytkem pojišťované výměry související s povinným navýšováním neproduktivních ploch.

Generali Česká pojišťovna, a. s.

*Alena Stiborová,
senior manažerka
zemědělského
pojištění*

1. Spravujeme pojištění dvou třetin českých zemědělců. Pojišťujeme malé zemědělce, kteří chovají pět krav, ale i opravdu velké firmy, které si obratem nezadají s největšími zemědělskými holdingy. Každý z nich je pro nás zemědělec a originál.

Pokud bychom přece jen chtěli uvést velikost, stojí za zmínku, že střední a velké firmy se pojišťují v mnohem větší míře, a to nejen kvůli krytí rizik ohrožujících zisk, ale i proto, že nesou například odpovědnost za vlastní zaměstnance. V mnohých případech je to tak i přesto, že velké podniky stále nedosáhnou na podporu pojištění.

2. Pokud jde o živly, které zemědělcům v rostlinné výrobě způsobily nejvíce škod, jednoznačně dominuje krupobití. Plocha, kterou kroupy zasáhly, je přes 19 tisíc hektarů. Během června a července se jednalo zejména o lokální krupobití s různou mírou intenzity napříč celou republikou.

Ale ani v letošním roce se Česku nevyhnulo velmi silné, plošné rozsáhlé krupobití. Absolutně nejhorší byl 24. červenec, kdy se jižní a severní Moravu prohnala su-

percela a její řádění znamenalo 55 pojistných událostí s úctem přes 70 mil. Kč. V epicentru její cesty byly veškeré porosty prakticky zmulčovány.

Projevy silných bouřek devastují úrodu i vlivem vichřice, která byla druhou nejčastější příčinou poškození.

Kvůli suchému období v červnu a červenci a za přispění vysokých teplot se objevily požáry, a to de facto hned po odstartování žni. Naši likvidátoři s klienty řešili přes padesát případů požárů na obilninách, a také řepce. Požáry se vyskytovaly ve všech regionech, zvýšený výskyt byl ve středních a jižních Čechách a na jižní Moravě.

Pojištění požáru stejně jako krupobití jsou základními riziky, která jsou sjednaná v každé pojistné smlouvě. V případě požáru sto-

Pád chmelnice při vichřici.

Foto Generali Česká pojišťovna